

سوم - تقصیر یا حلق

سوم - تقصیر یا حلق

- [۱۱۲۰] م - هر مکلفی مختار است که بعد از ذبح کردن، یا سر بتراشد و یا از ناخن یا موی خود قدری بچیند، مگر چند طایفه:
- اول - زن‌ها که باید از مو یا ناخن خود قدری بگیرند و کافی نیست ظاهراً برای آنها سر تراشیدن. ۴۴۳
- دوم - کسی که سال اول حج او باشد، که باید سر بتراشد به احتیاط واجب.
- سوم - کسی که موی سر خود را به غسل یا «صمغ» یا نحو آن برای رفع شپش و نحو آن چسبانیده باشد باید سر بتراشد به احتیاط واجب.
- چهارم - کسی که موی خود را جمع کرده و گره زده و درهم پیچیده و بافته است، باید سر بتراشد به احتیاط واجب.
- پنجم - خنثای مشکل اگر از این سه دسته اخیر نباشد، باید تقصیر کند و سر نتراشد.
- [۱۱۲۱] م - اگر خنثای مشکل از این سه طایفه باشد، واجب است هم تقصیر کند و هم سر بتراشد احتیاطاً.
- [۱۱۲۲] م - احتیاط آن است که کسی که سر را می تراشد تمامش را بتراشد.
- [۱۱۲۳] م - در تقصیر کفایت می کند مقدار کمی از موی سر یا ریش یا شارب را چیدن، به هر نحو و با هر آلت که باشد و یا ناخن گرفتن. و بهتر است ۴۴۴ که هم مقداری از مو بگیرد و هم ناخن را بگیرد.
- [۱۱۲۴] م - سر تراشیدن و تقصیر چون از عبادات است، باید با نیت خالص از ریا و برای اطاعت خداوند باشد و بدون آن صحیح نیست و آنچه باید به آن حلال شود حلال نمی شود.
- [۱۱۲۵] م - جایز است سر را خود انسان بتراشد یا به سلمانی بدهد و همچنین در تقصیر و باید خودش نیت کند و بهتر آن است که سلمانی هم نیت کند.
- [۱۱۲۶] م - کسانی که سر تراشیدن بر آنها متعین است، مثل اشخاصی که در مسأله اول ذکر شد، اگر سر آنها مو نداشته باشد باید تیغ را بکشند بسر آنها و آن کافی است از تراشیدن سر.
- [۱۱۲۷] م - کسانی که مخیر هستند میان تراشیدن سر و گرفتن موی ریش یا شارب و گرفتن ناخن، اگر سرشان مو نداشت باید تقصیر کنند و اگر هیچ مو نداشتند حتی موی ابرو باید ناخن بگیرند و اگر آن را هم نداشتند تیغ را بسر بکشند کافی است.
- [۱۱۲۸] م - تراشیدن ریش کفایت نمی کند از تقصیر.
- [۱۱۲۹] م - اکتفا کردن به تقصیر موی زیر بغل یا عانه محل اشکال است.
- [۱۱۳۰] م - محل تراشیدن سر و تقصیر نمودن منی است و جایز نیست اختیاراً در غیر آن جا.
- [۱۱۳۱] م - احتیاط آن است که در روز عید باشد، اگر چه بعید نیست جواز تأخیر تا آخر ایام تشریق. ۴۴۵
- [۱۱۳۲] م - اگر کسی سر نتراشد و تقصیر نکرد در منی و از آن جا کوچ کرد باید مراجعت کند و عمل را انجام دهد و فرقی نیست در این حکم بین کسی که عمدتاً ترك کرده یا نسیاناً و سهواً یا به واسطه مسأله ندانستن.
- [۱۱۳۳] م - اگر برای این شخص ممکن نشود برگشتن به منی، هر جا که هست سر بتراشد یا تقصیر کند و موی خود را بفرستد ۴۴۶ به منی، در صورت امکان، و مستحب است که مو را در منی دفن کند در محل خیمه خود.

[۱۱۳۴] م - جایز نیست طواف حج بکند قبل از تقصیر یا سر تراشی و همچنین سعی را جایز نیست جلو بیندازد.
[۱۱۳۵] م - اگر قبل از سر تراشی یا تقصیر طواف و سعی کند از روی سهو یا جهل به حکم، باید برگردد و سر بتراشد یا تقصیر کند و پس از آن طواف و نماز آن و سعی را به جا آورد و اگر نمی تواند به منی برگردد هر جا هست سر بتراشد و تقصیر کند و اعاده کند طواف و نماز و سعی را.

□ [۱۱۳۶] م - اگر از روی علم و عمد اینکار را کرده، باید علاوه بر اعاده طواف و نماز و سعی يك گوسفند ذبح کند.
[۱۱۳۷] م - اگر فقط طواف را از روی علم و عمد مقدم داشته گوسفند لازم است، و اگر فقط سعی را مقدم داشته گوسفند لازم نیست، لیکن باید اعاده کند آن را بعد از حلق یا تقصیر و طواف و نماز آن.

[۱۱۳۸] م - اگر از روی علم یا جهل یا نسیان بعد از طواف یا سعی یا هر دو، سر را تراشید یا تقصیر کرد، احتیاط آن است که اعاده کند تا ترتیب حاصل شود و اگر تکلیفش سر تراشی بوده تیغ را بسر بکشد احتیاطاً ۴۴۷.

[۱۱۳۹] م - به احتیاط واجب ۴۴۸ باید در منی اول رمی جمره کند و بعد از آن ذبح کند و بعد تقصیر یا حلق.
[۱۱۴۰] م - اگر برخلاف این ترتیب عمل کند، پس اگر از روی غفلت و سهو بوده، اعاده لازم نیست و اگر از روی جهل به مسأله بوده بعید نیست که اعاده نخواهد و احتیاط به اعاده است و اگر از روی علم و عمد بوده ۴۴۹ در صورت امکان احتیاط را ترك نکند.

[۱۱۴۱] م - بعد از آن که مُحرمی که وظیفه اش سر تراشیدن بود سر تراشید یا تقصیر کردن بود تقصیر کرد، حلال می شود بر او تمام چیزهایی که حرام شده، به واسطه احرام حج، مگر زن و بوی خوش و اما صید از دو جهت حرمت داشت: یکی آن که در حرم صید جایز نیست نه برای محرم و نه برای غیر محرم و این حرمت باقی است. دوم آن که بر خصوص محرم نیز صید جایز نیست، چه در حرم باشد یا غیر حرم و بعید نیست که به واسطه حلق یا تقصیر از جهت دوم حرمت برداشته شود، پس جایز است از برای او صید در خارج حرم.

۴۴۳. زنان حتماً باید تقصیر کنند و برای آنان حلق کفایت نمی کند. (مناسک حج، م ۴۱۲)

۴۴۴. و احوط آن است. (مناسک حج، م ۴۱۲)

۴۴۵. بنا بر احتیاط واجب، باید حلق یا تقصیر واجب را در روز عید قربان انجام دهد، و اگر چنین نکند، واجب است که در شب یازدهم یا پس از آن آنرا انجام دهد، و همان کفایت می کند. (مناسک حج، م ۴۱۵)

۴۴۶. نظر معظم له در رابطه با این فرع به دست نیامد.

۴۴۷. اگر عمد^۱ یا بر اثر فراموشی یا عدم آگاهی از مسأله، در خارج از منی حلق یا تقصیر نماید و یا حلق یا تقصیر نکند و از منی خارج شود و سپس سایر اعمال را انجام دهد، واجب است که برای حلق یا تقصیر به منی باز گردد و بقیه اعمال را نیز اعاده نماید. (مناسک حج، م ۴۱۸)

۴۴۸. واجب است که در روز عید قربان، ابتدا جمره ی عقبه را رمی کند، سپس - در صورتی که ذبح قربانی در روز عید برایش میسر است - قربانی نماید و پس از آن، حلق یا تقصیر کند، ؛ و در صورتی که عمد^۱ ترتیب اعمال مذکور را رعایت نکند، معصیت کرده ؛ اما بنا بر ظاهر، تکرار اعمال به ترتیب فوق بر او واجب نیست، هر چند تکرار آنها در صورت امکان، موافق احتیاط است. حکم کسی که بر اثر نا آگاهی یا فراموشی ترتیب مذکور را رعایت نکرده نیز چنین است. (مناسک حج، م ۴۱۹)

۴۴۹. به حاشیه مسأله قبل مراجعه شود.